

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri- stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Volilni shod v Postojni

13. julija 1873.

Eden najimenitnejših volilnih shodov, kar se jih je do zdaj sešlo na Slovenskem, bil je v nedeljo 13. julija 1873 v Postojni.

Prihranjujoči si obširni popis tega shoda za prihodnji list, omenjamo danes samo glavne stvari.

Na vabilo gospodov: Franjo Hren, Adolf Obreza in Anton Krašovec zbralo se je 70 najveljavnejših in najupljivnejših mož notranjske volilne skupine iz okrajev: Postojna, Lož, Vipava, Planina, Ilirska Bistrica in Senožeče, da so se posvetovali o kandidaturi za državni zbor za kmetško volilno skupino.

Za predsednika zbora je bil z vsemi proti 5 glasom izbran g. dr. Josip Vošnjak iz Ljubljane, kateri je na osobno vabilo osnovalnega odbora bil prišel k shodu.

Po živahni debati je bil proglašen za kandidata v notranjski kmetški volilni skupini g. dr. Jakob Razlag z 48 glasovi. Grof Hohenwart, katerega je g. Koren iz Planine nasvetoval, dobil je samo 12 glasov.

Potem je bila po predlogu g. Antona Krašovca sprejeta sledeča

Resolucija:

I. Mi denes 13. julija v Postojni zbrani slovenski volilci notranjske volilne skupine za državni zbor se držimo *narodnega* programa, katerega so vsi Slovenci sprejeli.

II. Mi protestujemo, da bi se nam Slovincem vsilil tako imenovani „pravni“ program, ker smo za svobodo in napredek slovenskega in vseh narodov zavzeti; a „pravni program“ pa je reak-

cijonarni, podpira fevdalne in klerikalne namene in hoče podreti svobodno gibanje narodov.

III. Mi proglašujemo za svojega kandidata v državni zbor za kmetške občine na Notranjskem gospoda dr. Jakoba Razlag-a, katerega poznamo, kot poštenega narodnjaka, pa tudi kot svobodno-mislečega moža.

Za mestno skupino se nij postavil kandidat, ker volijo notranjska mesta in trgi skupaj z gorenjskimi enega poslanca; tedaj treba, da se delegati cele skupine zbero in dogovore o kandidatu.

Zbor se je vršil v lepem redu.

Po zboru je večina volilcev skupaj ostala do pozne noči.

Kako je z našim ljudskim šolstvom?

Pod tem naslovom prinaša „Soča“ sledeči članek:

C. k. statistična osrednja komisija na Dunaji je te dni izdala neizmerno važno knjigo, katero bi moral preštudirati ali vsaj pregledati vsak izobraženi šolnik, vsak odlični mož, katerega sta ali ljudsko zaupanje posadila na imenitno in uplivno mesto, v katerem koli si bodi okrajnim ali celo deželno šolskem svetu. Imenuje pa se ta knjiga: „Statistika javnih in privatnih ljudskih šol po vseh v državnem zboru zastopanih kraljevinah in deželah v šolskem letu 1870—1871.“ Spisal jo je po uradnih poročilih G. A. Schimmer, dvorni tajnik pri c. k. direkciji za administrativno statistiko. Nadejam se, da bode naš vrli „Slov. učitelj“ prinesel iz nje daljše poročilo o ljudskih šolah po vseh slovenskih deželah, kajti njih stanje

gledé učiteljskega osebja, obiskovanja, učnega jezika, narodnosti i spola učencev itd., nam iz te knjige odseva kakor lastni obraz iz mirne vode. S številkami, zoper katere je vsak ugovor in upor zastoj, se nam tukaj jasno kaže in na glas pripoveduje, koliko so Nemci, Italijani, Čehi pred nami, koliko Poljaci, Rusini i Dalmatinci za nami Slovenci, kar se ljudskega šolstva tiče. Jasno nam pričajo te številke tudi, kako vlada svoj izvo-ljeni nemški jezik po slovenskih deželah na škodo narodnega jezika razširja in podpira. — Ker vem, da šolske razmere zanimajo vsakega poštenjaka, ki svoj narod ljubi ter želi, da bi se Slovenec v dušnem in materialnem oziru povzdignil, okreplil, osvobodil, zatorej podam tukaj kratko statistično poročilo o slovenskih ljudskih šolah, posebno pa o šolah na Goriškem.

Potrebno se mi pa zdi izrečno opomniti, da to poročilo niti gledé šol v goriško-gradišćanski grofiji nij popolno i dovoljno, ker bi bil spis preobširen, ko bi hotel vse zanimive stvari na drobno naštet. Popreje pa nekoliko splošnih opomb.

I. Vsa Cislajtavija je leta 1871. imela 14.769 javnih ljudskih šol; poleg teh je 227 privatnih šol, ki imajo pa pravico javnih in 727 jih je brez take pravice. Če pogledamo, kako se je število ljudskih šol množilo v posameznih kronovinah, vidimo, da najbolje so v tem oziru napredovale Bukovina, Kranjska, Primorska i Dalmacija. Bukovina je imela l. 1871. trikrat toliko šol kakor pred 20. leti (1850.); Kranjska več kot dvakrat toliko (l. 1850. jih je imela 105, leta 1871. pa 234); Primorska skoro dvakrat toliko (260 in 396.) Tako tudi Dalmacija.

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Prvi del.

II.

(7. nadaljevanje.)

Potem mi začne gospod Mauserre z naj bolj ognjenimi besedami slaviti krasoto, prijaznost ter dušne in srčne lastnosti boginje, kojé je hotel žrtvovati sedanost in bodočnost. Imenoval mi je nij; toda iz popisa, ki mi ga je o njej dajal, spoznal sem lahko, da je ta kreolina francoskega rodu, gospa N..., soproga nekega diplomata, ki jo je, sit njenih čarov, žrtvoval nevrednim zvezam, ter se družil z malovrednimi stvarmi. Srečal sem pri gledišči to krasno žrtev, ki jo je ves draždanski svet pomilovaje ogledoval. Gospod Mauserre me jej predstavi. — Zdelo se mi je, da je malo bahal z njenim duhom,

ki je bil le srednjih zmožnostij. Kar pa se tiče njene lepote, bilo bi res nemogoče jej najti enake; bila je čudovito krasna, nonšalantno-gracijozna; pa saj je tudi očarala polnomočnega poslanika pri petdesetih letih, čegar srce pa nij bilo staro nad dvajset.

Ta večer, gospa, sem govoril kakor kateri sedmih grških modrijanov, kako lahko se človek zmodri na račun drugih! Dokazoval sem gospodu Mauserre-u, da misli storiti budalost; da budalosti prinašajo za soboj dolgotrajne bolesi in žgeče kesanje; da strast traje le nekaj časa; da se bode, ako se mu ohladi njegova, zavzel, kako jej je toliko žrtvoval; da mu bode vsled njegovega značaja nedelavno in breznameno življenje s časom neprenesljivo; da ga bode obsojale v nemar puščene zmožnosti; da puščavniki, sanjarji in poetje mogó najti srečo v nepravilnej situaciji, a da se morajo za delovanje rojeni ljudje udati pravilom družbe, kakor mora igravec paziti na pravila igre, ako neče, da se inače ne izključi iz nje. Čutili se boste

srečnega eno leto, k večjemu dve leti; a tretje leto boste izprevideli, da je vaša sreča na noge vam privezana teža, in da vas vaša lojalnost sili, riniti to težo do proklinjanega konca.

Na tem mestu mi seže v govor, zagotavlja me, da se ne misli za zmirom posloviti od opravil, da jaz sodim, kakor bi se on hotel za zmirom okleniti nepravilne situacije; da se, nasproti temu, on trudi regularizirati jo, in da se bode mislilo le na njegove pretekle in bodoče zasluge, ter se pozabil neumni korak, da bode le oženjen.

A kdo vam je porok, govorim jaz, da se zgodi vse tako, kakor si vi obetate, in da bodo okolnosti in svet take prijaznosti vašim nameram, kakor mislite? Soprogi, to so strašni ljudje. Ste-li gotovi, da vam bode ta storil veselje terjati razvezo zakona? Lehko se zgodi, da bi bil nasprotno volje, in da bi višje cenil sladkost dolgo gojene osvete, nego svobodo.

Te ugovore mi gospod Mauserre po

II. Gledé podučnega jezika je v Cisli-taviji:

6560 nemških, 5746 slovanskih, 1086 italijanskih, 1352 mešanih (!), 24 romunskih, 5 madjarskih šol.

Mej slovanskimi šolami je:

3509 čeških, 885 poljskih, 699 ruskih (rusinskih) 454 slovenskih, 199 srbsko-hrvatskih.

Mej šolami z mešanim podučnim jezi-
kom je:

158 nemško-slovenskih, 21 slovensko-italijanskih.

Slovenski jezik se tedaj ali celoma ali vsaj deloma rabi kod podučni jezik v 633 ljudskih šolah, mej katerimi je 583 javnih, ostale so privatne.

Po posameznih kronovinah se razdele slovenske javne šole tako-le:

Kranjska ima 174 slovenskih, 20 nemško-slovenskih, Štajerska ima 121 slovenskih, 57 nemško-slovenskih, Koroška ima 1 (!!) slovensko, 71 nemško-slovenskih, Trst ima 18 slov., Goriška ima 101 slov., 1 ital. slovensko, Istria ima — (!) slov., 19 ital. slovenskih.

Poleg tega ima Kranjska 13 nemških, Istria 2 nemški; Trst 17, Goriška 61 in Istria 71 italijanskih šol.

120000 koroških Slovencev ima 1 slovensko šolo!!

Isterski Slovenci nemajo nobene slovenske šole!

III. V šolo je hodilo 1,820.710 otrok; hoditi bi jih bilo pa moralo skoro še enkrat toliko, kajti pokazalo se je, da je izmed vseh za šolo godnih otrok jih samo 57.3% v resnici šolo obiskovalo.

Jako zanimive so številke, katere nam kaže, koliko je od 100 za šolo godnih otrok v posameznih kronovinah res jih v šolo hodilo:

Na Avstrijskem pod Anižo 74.1%, na Avstrijskem nad Anižo 80.6%, na Solnogradskem 81.3%, na Štajerskem 56.4%, na Koroškem 58.1%, na Kranjskem 62.7%, v Trstu in okolici 50.6%, na Goriškem 40.5%, v Istriji 37.2%, na Tirolskem 87.7%, na Predarlberškem 89.7%, na Češkem 76.7%, na Moravskem 77.6%, na Šleskem 70.9%, na Gališkem 19.7%, v Bukovini 11.5%, v Dalmaciji 16.0%.

vrsti ometa, a ipak mu včasih uide kak izdih-ljaj; — akopram sem bil zelo silen, ustavi-l mi je govorjenje, razlagaje, da so strasti zrele starosti med vsemi naj hujše in naj-krutejše; da nema moči protistavljati se svojej strasti in da je davi pisal ministru, naj mu izvoli naslednika. Taki so vsi, ki beračijo za svet. Dobro vedó, kaj bodo storili, a ipak ne popusté svoje strasti, dru-gega vam ne ostaje, nego priznavati jim, da imajo prav.

Gospod Mauserre se je tako trdo držal svojega naklepa, da so vsi trudi, spraviti ga na prejšnji pot, razbili se ob zmoteno voljo. Ministerstvo se je živahno branilo proti reso-luciji, koje motivov niti vedelo nij; verjelo je, da je bilo zdravje uzrok prošnji, rotilo je pa ipak prosilca, naj malo potrpi, zago-tovljaje mu, da se mu poda lahko dobro mesto v kakej stolici na jugu, ako draždan-sko podnebje ne ugaja njegovemu zdravju. Jaz začnem zopet poskušati svojo moč; a zastoj. —

No vse je imelo izpodleteti zaradi upora

Najnemarniše torej v šolo hodijo otroci v Bukovini, v Dalmaciji, v Galiciji, tedaj v deželah, kder prebivajo skoro sami Slovani (Poljaci, Rusi, Srbi.) Najpridneje pa šolo obi-skujejo na (južnem) Tirolskem in Predarlberškem, kder mnogo otrok tudi še po izpol-nenem 14. letu šolo obiskuje in kder je po-sebno veliko tako imenovanih šol za silo, v katerih duhovni uče. Vendar so vse številke o tirolskih šolah precej nezanesljive, ker du-hovni iz sovraštva do novih šolskih postav in oblastnij okrajnim šolskim nadzornikom večkrat niso hoteli izročiti nobenih statisti-čnih izveštij.

Dežele, po katerih Slovenci prebivajo, gledé šolskega obiskovanja stoje nekako v sredi: nijso najslabše, pa tudi ne najboljše. Na Kranjskem, Štajerskem i Koroškem je že še, a na Goriškem izmed 100 za šolo zrelih hodi samo 40 otrok res v šolo, v Istriji samo 37! To je presneto malo in gledati bomo morali Slovenci, da se o tem oziru povzdigne naše šolstvo i z njim splošno izobraženje.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. julija.

V **Gradci** je imel nemški volilni od-bor 11. t. m. sejo, v kateri se je baje govo-rilo o mariborskih volilnih zmešnjavah Brand-stetter-Reuter. Ali so oba zavrgli, ali kom-promis narejali, — ne ve se še.

Nemški ustavoverci se na **Stremayrja** hudujejo vse vprek, ker razpušča čedalje več sebi protivnih učiteljskih društev.

Liberalnost med **Čehi** smo že v zad-njem in predzadnjem listu omenili, naštevši kako mislijo glavni in edini češki narodni organi „Pokrok“, „Politik“, „Narodni Listy“ o psovanji na praški mestni zbor zaradi tega, ker nij maše ustanovil za Pstroša in o „ka-toliški“ politiki. Denes omenjamo kaj četr-ti glavni tednik „Posel z Prahy“ o tem sodi. On imenuje ono sejo katoliškega društva v Brnu, „brnski škandal“. On pravi, da vsak češk duhovnik mora vedeti, da je polne roke dela za narodni obstanek in torej nij treba razpora delati v imenu vere. „P. z Prahy“ daje pravni stranki, ki zdaj med avstrijsko opozicijo povsod razpor širi in dela, na pre-mišljenje, ali bo mogla pred bodočnostjo sad svojega rovanja zagovarjati.

gospa N . . . , katero je zadrževala dolžnost, mučila jo vest. A ne da bi mislili, gospa, da se je delikatna in pohlevna duša za ne-vredue štela žrtve, ki jej je bila posvečena. A končno se ipak uda obupnim prošnjam, ki nijso poslušale pravice. — Ako se ti žen-ska, ki te ljubi, ustavlja, žugaj jej, da si boš razsul možjane; pa se moraš tudi zmo-žnega skazati, spolniti to obljubo. To je naj-boljše sredstvo proti upornim ženskam.

Gospod Mauserre mi pove nekega dne žarečih lic, da se je njegova demisija potri-dila, in da on ve vse, kaj mu je storiti. Teden potem odide v gaštinske toplice, kamor gre gospa N . . . za njim; dva meseca po-zneje dobim list iz Sorrenta, ki mi objavlja, da je v Neapolu ta najsrečnejša dvojica.

Ta list me je tudi povabil v Florenco, da bi tam izdelal sliko najbolj čestivredne, pa tudi najbolj češčene ženske. — Lehko si mislite, da je ona stvar naredila v Draždanih velik hrup; zametavali so jo naravnost, ne-kateri poradi morale, drugi poradi ljubosum-nosti.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

O vprašanji zblizenja **Rusov in Po-ljakov** piše poljski „Dziennik Poznanski“ odgovarjaje ruskim „Birževije Vedomosti“, ki ta predmet vedno razpravljajo, ter pravi, da je zblizenje in sprijatljenje teh dveh slo-vanskih rodov mogoče, ako ruska vlada svo-jim Poljakom nekoliko koncesij da. — Tak glas v poljski žurnalistiki je že mnogo, če se pomisli, da prej Poljaki o Rusih niti sli-šati niso hoteli. Bismark in avstrijsko-usta-voverni bič je Poljake vendar vsaj malo iz-učil. Bog pomози dalje.

Ruski listi prinašajo sedaj notančneja poročila o operacijah ruskih vojnih oddelkov proti Kivi. „Birž. Ved.“ imajo zanimiv dopis iz ruskega tabora od 26. maja, ki popisuje hod taškendskega oddelka pod generalom Kaufmanom. Pot od Taškenda do Amu Darja je trpel skoraj dva meseca. Težave na tem poti pa vendar nijso tako velike, kakor jih je popisaval znani magjar Vambery. Do-pisnik pravi, da je Vambery svojim dopisom pridejal precej romantike. Kivani pa so se kljubu svojej slabosti napredovanju Rusov precej ustavljali. Oddelek Turkomanov je napadel Ruse 17. maja pri Kerylganu. Na-slednji dan je zopet 600 turkomanskih jez-decev napalo generala Bandovskega, ki je pri Kerilganu taboroval. Pri tej priložnosti je palo nekaj ruskih oficirjev. Hujši boji pa so bili pri Amu Darji, kjer je 3500 Kivanov čakalo Ruse, da bi jim ubranili prehod črez reko. Pa Rusi so premagali vse zapreke. Polkovnik Lomakin, ki je zapovedoval na Mangišlaku, je dobil 5. maja od generala Verevkina ukaz, da naj vzame Urgo. A na poti je izvedel, da je Verevkin uže Kungrad vzel, in gre dalje ob Amu Darji. Kirgiški vodniki so peljali na to Lomakinov oddelek naravnost v Kungrad, kder se je združil z generalom Verevkinom in arabsko flotilo. Okrajna ob Aibugiru je bolj obrasčena, samo vročina je bila huda. General Verevkin je na to vzel utedeno mesto Hodžejli, ter otepel 6000 Kivanov, ki so hoteli mesto braniti. 20. maja so vzeli Rusi tudi mesto Mon-git, in nekaj dni pozneje Kitaj, ki je le še dva dni hoda od Kive. Tu se je Verev-kin združil z generalom Kaufmanom. Oba vkup sta naredila potem oblasti kivanskega kana konec.

Na **Francoskem** je pod novo vlado zopet oživel stari chauvinizem, kakor je cvetel v srečnih časih Napoleona III. in pritiral potem Francosko do Sedana. Preteklo sredo je bil napravl Mac Mahon veliko parado 80.000 vojakov v Bois de Boulogne perzijskemu šahu na čast. Udeležili so se te slavnosti ministri in drugi vladni zastopniki, pa tudi poslanci tujih vlad. Vojvoda Bro-glie se je peljal s šahom v vozu v uniformi cesarskih ministrov. Monarhisti so vsled tega silno navdušeni in trde, da je domovina rešena, dasi imajo še zmirom 30.000 Prusov v deželi, ter morajo dan na dan misliti na nove davke, da poravnajo deficit. Chauvi-nizem je res jako dober kup, narod pa vselej drago stane.

Iz **Španskega** se poroča o novih nemirih. Tako imenovani „nespravedljivi“ — stranka skrajnih radikalcev, — ki so pred nekaj dnevi izstopili iz kortesov, polastili so se mesta Alcoya v okrajni Valenciji. Posta-vili so svojo vlado ter požgali, posnemaje pariške komuniste, 60 hiš. A upati je, da jih vlada kmalu ukroti, ker nemajo med na-rodom dosti podlage. Karlisti se poslednje dui zopet živeje gibljejo. A čakati treba zanesljivejših novic, nego so poročila iz Per-pignano.

Italijanski predsednik ministerstva Minghetti je naznanil v zbornici poslancev in v senatu imenovanje novega ministerstva. Bral je na to kraljevi dekret, s katerim je zborovanje parlamenta odloženo do jeseni. Poslancem so se spolnile želje.

Turška vlada je zatlra list „Bossiret“ ker je poročal da je poslala turška vlada 8 vojnih ladij v indijsko morje, da varujejo Su-matro pred Nizozemci.

Dopisi.

Iz Škofje Loke 12. jul. [Izv. dop.]

Viharna seja srenjskega odbora je bila 11. t. m. o zadevi zboljšanja učiteljskih plač na čveterorazredni ljudski šoli v Loku. Za zvišanje plač so se posebno potegovali g. notar J. Triller, kateri je nasvetoval, da naj tukajšnji učitelji od 1. oktobra naprej dobivajo sledeče plače: I. učitelj 800 gl., II. 700 gl., III. 600 gl., IV. 500 gl. Krepko so ga podpirali gospoda J. Guzelj, A. Deisinger in R. Naglič s tako važnimi dokazi, da jih nihče ovreči nij bil zmožen, in se res tudi ovreči ne dalo. Nasprotvali so pa posebno g. fajmošter Pr. Remic, kateri ima sicer zmirom ljubezen do šole in učiteljstva, zboljšanje učiteljskega stanu i. t. d. na jeziku, in je krajni šolski nadzornik, g. Bl. Mohar, župan in predsednik krajnega šolskega sveta in gosp. J. Sušnik, ud kraj. šolskega sveta s prav praznimi razlogi, katerih ovreči nij bilo težko; vendar je več odbornikov s temi razlogi bilo zadovoljno in predlog, katerega sta g. Remic in Mohar izkovala, bil bi skoro sprejet. Stavili so se še mnogi predlogi, pa noben nij bil sprejet. Gospoda župnika Remica napadla je svea jeza, ko je zvedel, da se po krčmah kritikuje njegovo čudno potezanje za šolo, — moram reči nasprotovanje šoli. Vsako javno dejanje je podvrženo kritiki; gospod župnik mora to vedeti, in če hoče, da ga bomo hvalili, naj res za šolo kaj hvalevrednega stori, priložnosti ima dosti. Neki odbornik bil se je celo tako daleč spozabil, da je javno izrekel, da bi šolo v žlici vode utopil, ako bi bilo v njegovi moči. To ima šola, to imate učitelji za zahvalo, da ste mu njegova dva sina podučevali, katerih eden je, če se ne motim v osmi latinski šoli, eden pa pri trgovstvu in enega pa še podučujete. O srečni učitelji loški! Ravni ti gospodje, kateri so se z vso močjo zboljšanju učiteljskih plač ustavljali, so v seji krajnega šolskega sveta sklenili, da naj se poprosi okrajni šolski svet, da naj skrbi, da se plača vsakemu tukajšnjemu učitelju za 100 gl. zboljša. Konsekvencija, kje si?

Iz Trsta 12. jul. [Izv. dop.] Z veseljem pozdravljamo tržaški Slovenci in okoličani „Sl. Tednik.“ Ljudje ga prav radi beró, ker prinaša zanimive kratke novice, kar posebno kmetsko ljudstvo zanimiva. Dobro došel buditelj slovenskega berila; zaradi majhene naročnine se ga bodo z veseljem poprijeli. Posebno koristil bo našim slovenskim okoličanom, ko se bodo volitve razpravljati začele. Pogostoma hočemo kratko o njih poročati.

Volilno gibanje po naši slov. okolici so že tudi laški magistratovi špielji zapazili, ter si prizadevajo z lažnjivimi dopisi nas ob veselje spraviti. A za to sem jim porok, da le prazno slamo mlatijo.

Pretečeni teden je imel tržaški časopis „Progresso“, organ političnega društva v Trstu, v svojih predalih toliko zabavljanja in psovanja, da ga je po vsej tržaški okolici nometal. Dopis dotični je bil iz Rojana. Kdo ga je pisal, to smo na prvi hip uganili! Star pregovor pravi, ptič se po petji spozna. Tudi tu smo spoznali človeka, kateri si je svojo žalostno slavo le s tem pridobil, da iz svoje gnojice poštene ljudi grdi. Vidi se v prvem hipu, da je slišal še le zvoniti, pa ne ve kje. Piše namreč, da se po slovenskih

čitalnicah same spletke delajo in da se agitira, ter da skrivni agenti po okolici hodijo ter kmete od Trsta odvrčajo in jih hujskajo na magistrat itd. Mi pa svetujemo dopisunu v Rojanu, da naj rajši svojo službo v redu opravlja in naj se peča s svojim poslom, ter naj pridno zabaja v znani učenjaški zbor v krčmo blizu cerkve, ker se astronomična umetnost le pri vinskem bokalu širi.

Volilno gibanje se sicer širi, agitacija se po zapuščeni okolici budi, in že so se kmetje v nekaterih vaseh o prihodnjem poslanci porazumeli, namreč o možu, v katerega največje zaupanje stavijo, in ta je domačin Slovenec. Da vse spi, kakor je neki dopisun v predzadnjih hripavih „Novicah“ iz tržaške okolice (?) poročal, to je laž, in nevednost. Dopisun iz tržaške okolice ima gotovo podagro, da ne ide nikdar v okolico pogledat, kaj se godi. Ko bi to storil, gotovo bi koristneje bilo nego da zabavlja in grdi može slovenske, ki jih pri nas vsi spoštujemo. Za tako imenovano „pravno“ stranko se tu nihče niti ne briga, ker je pogubonosna in proti našemu narodnemu in svobodomiselnemu programu.

Iz Prage 14. julija. (Izv. telegram „Sl. Narodu“). Jungmanova slavnost je bila velekrasna. Baklada in slavnostni provod sta bila velikanska. S provodom je šlo blizu 300 slovanskih zastav, in krasna banderija. Ljudstva je bilo brez števila. Dr. Riegrov slavnostni govor je bil navdušeno sprejet. Pri banketu je govoril prvi Palacky. Izmed slovanskih zastopnikov je govoril Slovenec Josip Noli, starosta ljubljanskega „Sokola“. Njegov slovenski govor je bil navdušeno odzdravljen. Slovanski zastopniki iz vseh krajev so bili navzoči. Vladoval je najlepši red.

Domače stvari.

— (Gosp. Herman) je bil v Gradcu zadnje srede večer povabil študente višjih šol in druge narodnjake v privaten shod k „princu Coburgu“. Tam je opravičeval sebe in svoj „pravni“ program, ki ga je začel med Slovence trositi v škodo narodnemu programu in slovanske svobode. Ker je bil shod privaten, ne poročamo o njem, povemo le toliko, da Herman naših mladih vrlih narodnjakov nij mogel prepričati. Narobe, slišal je marsikatero resnico, katero naj bi si ob enajsti uri k sreči vzel.

— († Mihael Golob) osmošolec, najizvrstnejši slovenski dijak na goriški gimnaziji, utonil je v petek proti pol osmi uri v Soči. Utopljaljočega so ga sicer videli njegovi tovariši, a bil je zastoj trud, da bi ga rešili, kajti krč ga je bil prijel v roke, a vrh tega je bil nesrečnež predaleč zašel. Le en vrli gospod J. del se je v smrtno nevarnost, da bi rešil dragega prijatelja in sošolca, a videvši, da nič ne opravi in da še življenje skoro izgubi, če prijatelja ne pusti, izroči ga britki osodi in priplava ves spehan na breg. Kmalu potem se ubogi Mihaljko potopi. Blagi ranjki bil je vsestransko blag mladenič in slovenski narod je izgubil v njem mladeneča, kateri bi bil v poznejših letih krepko delal za njegov razvitek. Ker je bil M. Golob le ubožec, podučeval je sem ter tje po bišah, ter si denarja hranil da bi šel letos na uni-

verzo, ali nemila smrt ga zdaj pograbi na takov način, stoprv v 19 letu svoje starosti. Pač žalostno in obžalovanja vredno! Bil je izvrsten in priden sodelalec pri vsakej dijaški besedi v Gorici. — Do zdaj ga še niso dobili iz vode.

— (Sokolov izlet.) Neugodno deževno vreme je skoro preprečilo to veselico. Zadržavalo jo je pa vsaj za dobro uro. Ob 4. uri popoldne se je odpeljal Sokol z godbo in v prav lično okinčanih čolnih po Ljubljani, mnogo občinstva se je peljalo pozneje, ko se je vže po polnem zjasnilo. Pri „Matevžetu“ se je vršila na jako prijetnem prostoru veselica obstoječa iz petja, godbe in živahnega plesa. Zabave je bilo dovolj, vreme jako ugodno, hladno, jed in pijača prav dobro preskrbljena, dasi je piva prezgodaj primanjalo, in gotovo se bodo oni kesali, koje je negotovo vreme odplasil, da se niso udeležili. — Vožnja po Ljubljani nazaj pa je bila v istini krasna, čarobna. Čolni so bili jako okusno okinčani z barvanimi baloni, svetilnicami in transparenti, vsaki trenotek so se dvigale proti zvezdatemu nebu pokajoče rakete in enaki izdelki, vmes po čolnih živahen razgovor, veselo petje, strel, ob obeh bregih Ljubljane in celo pri „malem grabnu“ brezštevila množica občinstva, ki je prišlece nazdravila burnimo živio- in slavaklici. — Na bregu v Trnovem se je društvo razšlo s spominom, da tako izvrstne zabave in vožnje po Ljubljani še nij bilo, da bi bila pa veselica ogromna, ako bi bilo takoj sprva jasno nebo. Gospodom rediteljem, zlasti pa Trnovcem in Trnovkam, ki so se mnogo trudili za to veselico, prisrčna zahvala. Kot zanimivost še dodamo, da je mlad gospod nazajgrede blizu Izice padel v Ljubljano; nevoljen zbog tega vrgel obleko raz sebe in od Izice skozi do brega v Trnovem plaval, kar bi gotovo malokateri izpeljal. —

— (Nesreča.) V Vnajarjih pri Jančjem je mlad mož splezal na črešnjo, zobat in obirat. Na drevesu je svaril svoja dva tovariša, ki sta tudi visoko na vejah visela, naj se varujeta, da na tla ne padeta. V istem hipu se njemu pod nogami ulomi, on pade z viška na tla, zlomi si obe roki in si pretrse hrbtenico tako, da mu ena noga ne služi več. Pripeljali so reveža v ljubljansko bolnišnico.

— (Nemšk slepar.) Iz Litije se nam piše: Pred dvema mesecema je tukaj potoval neki agent Pihler od nekega podobarskega društva Ort et Comp. iz Neu-Ulm-a ter je prodajal tiskane podobe, ljudstvu širokoustno govoreč, da podobe bodo natančno po kaznem izgledu na platno z oljnato barvo slikane in prav „krasno izdelane.“ Pridobil si je precejšnje število naročnikov. Res podobe ono podobarsko društvo iz Neu-Ulma pošlje, na prvi pogled bilo videti, da so podobe na platno z oljnato barvo delane in tudi prav čedno delo. Pri natančnejšem pregledovanju se pa pokaže „švindl.“ Podobe so bile na papir tiskane in papirnate podobe potem na platno prilimane.

Čuditi se je, da so slovenska tla tako rodovitna za tako sleparjenje, „švindl“, in da se ljudstvo sme brez vseh ovir tako ciganiti. — Omenjeni agent je imel od c. kr. deželne vlade kranjske dovoljenje, da sme svobodno svoje reči prodajati po celi kranjski deželi!

F. B.

— (Koncert.) Gospa Matilda Lesičeva operna pevkica narodnega deželnega gledališča v Zagrebu, napravi drevi ob pol devetih v čitalnični dvorani s pomočjo gospodičin pl. Neugebauer in Rosen pa nekaterih pevcev čitalničnih, velik koncert po sledečem programu: 1. Arija iz Meyerbeerove „Robert le diable“, poje gospa Lesičeva; 2. „Solza“, osmospev, pojó gg. pevci čitalnični; 3. Arija iz Verdijeve opere „Un ballo in maschera“, poje gospodičina pl. Neugebau- rova; 4. Pesni: „Kratka sreča“, od Lisin- skega, in „Utjeha domoljuba“, od Zajca, poje gospa Lesičeva; 5. Arija iz Meyer- beerove opere „Profet“, poje gospica Ro- sen; 6. „Popotnica“, osmospev, pojó gg. pevci čitalnični; 7. Arija iz Rossinijeve opere „Barbiere di Sevilla“, poje gospa Lesičeva; 8. „Il baccio“, valček od Arditja, poje go- spodičina pl. Neugebauova; 9. „S bogom dragoj nesudjenoj“, pesen F. S. Kuhačeva, poje gospa Lesičeva. — Gospa Lesičeva je priznava ljubljenska zagrebška občinstva in mora priljubljenost svojo pač zaslužiti, ker je znala skozi devet let, kar je v Zagrebu, neprenehoma ohraniti si jo. Ljubljanskemu umetnost ljubčemu občinstvu bode to pač povod, da pojde poslušat tako redko pevsko prikazen. Vrbi tega imeli bomo priliko še enkrat čuti mnogocenjeno altistico go- spodičino Rosen, katera je bila preteklo saisono biser nemške tukajšne opere. Gospica Antonija pl. Neugebauova je pri na- rodnem našem občinstvu v predobrem spo- minu, da bi treba bilo pristaviti ka jo bode vsakdo radostno pozdravil na odru. Z ozirom na to nadajati se je, da bode čitalnična dvo- rana drevi polna, kar gospa Lesičevi iz srca želimo. G.

Razne vesti.

* (Jungmanova svečanost) v soboto in nedeljo je v Pragi kot sijajen naroden praznik vršila se. Popis prihodnjič.

* (Iz Gradiške) na turški meji se „Obzoru“ brzojavlja, da je glavni kolovodja turških preganjalcev kristjanov, Feim Efendi pobegnil iz straha pred kaznijo. — Torej tudi v Turčiji se že boje lastnega fanatizma.

Za ubogo uradniško siroto,

ki v št. 154 in 156 „Slov. Naroda“ za pod- poro prosi, so darovali:

Gospod Jan. Pogorelec, c. k. brzojavnik v Gorici 1 gld.
Neimenovani 1 „
Gospod I. B. 5 „

Skupaj 7 gld.

Administracija „Slov. Naroda“.

Tuji.

13. julija.

Evropa: Valand, Roic iz Trsta. — Hager iz Dunaja. — Pogačnik iz Gospiča.

Pri Elefantu: Langer, Palos s sinom iz Celja. — Camero, Benet mad. z rodbino in družino, Hor- cki iz Reke. — Br. Taufreier iz Višnje gore. — Hod- nik iz Il. Bistrice. — Leren iz Trsta. — Lesič, Ver- mastini iz Zagreba.

Pri Maltici: Švarel iz Grada. — Fiala iz Trsta. — Rubin, Grof Steinak, Adler, Mignon, Fürst iz Dunaja. — Phor z gospo — Wargsetz.

Pri Zamorci: Zimpritch, Dusati, Puzizio iz Trsta. — Steinrosier iz Celja. — Žvanuti z družino iz Grada.

Dunajska borsa 14. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . 67 gld. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . 73 „ 20 „
1860 drž. posojilo 102 „ — „

Akcije narodne banke	978	—
Kreditne akcije	228	50
London	111	—
Napol.	8	87
C. k. cekini	—	—
Srebro	108	75

Štacuna

za kupčijo z raznim blagom,

v nekem velikem trgu na *dolnjem Štajer- skem*, v veliki župniji in slovečem kopa- lišču, se daje po niski ceni v najem. Kup- čijstvo je na najlepšem mestu, ravno poleg cerkve in je imelo najboljši promet čez 40 let. Štacunska priprava se lahko porabi. Blagovoljna popraševanja naj se pošljejo pod **A. B. 1** na (181—1) *Administracijo „Slov. Naroda“*.

Na prodaj

je v **Novem mestu** na Dolenjskem enonadstropna hiša prav blizu glavnega trga, in na prijaznem kraju. Sob ima 5, 2 kleti, 2 kuhinji, 1 izbičo, 2 svinjaka, 1 shrambo za drva in prijeten vrt. Pripravna je ta hiša posebno za krčmarja. (183—1)

Naslov prodajalca se izve pri *Opravništvu „Slov. Naroda“*.

Sprejme se za

orglarskega učenca

fant, kateri je dopolnil 14. leto in izvršil 4. normalno šolo. (182—1)

Natančneje se izve pri *Administraciji „Slov. Naroda“*.

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, **dokaz najstrogeje solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cvetlicami emailirana, prav elegantna in po niski ceni, koristna za vboge in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljša delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. *se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zahtiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z klju- čem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in ga- rantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, me- daljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejša, z orijentalnim kašipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoirna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove faze, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato veri- žico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronome- terni ura z dvojnimi pokrovom, najfinejša emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 ru- binov, z najfinejšo verižico iz talmi-zlata, medal- jonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoirna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoirna ura z dvojnimi po- krovom, garantovana in pa'entovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoirna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar družega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1½, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na pošto povzete ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzete na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visoki časi.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(176—1)